

2016-11-30

FÖRSLAG TILL YTTRANDE
KFKS 2016/808

Länsstyrelsen i Stockholms län
stockholm@lansstyrelsen.se

Ny länsplan för transportinfrastrukturen 2018-2029; prioriterade åtgärder och avgränsningsområde för miljökonsekvensbeskrivning

Länsstyrelsen dnr 342-33807-2016

Nacka och regionen växer

Nacka är en av landets och Stockholmsregionens snabbast växande kommuner. Västra Sicklaön i Nacka utgör en del av den centrala regionkärnan och har direkt koppling till Stockholms innerstad. År 2030 beräknas Nacka kommun ha ökat från dagens 99 000 till 140 000 invånare. År 2050 kan ostsektorn, dvs. Nacka och Värmdö kommun, tillsammans ha omkring 250 000 invånare. Det kommer ställa stora krav på hur vi reser och förutsätter en långsiktigt hållbar och kapacitetsstark infrastruktur. Åtgärder som förlängd tunnelbana, ny bussterminal, ett utbyggt och tunnelbaneanpassat busslinjenät, förlängd tvärbana samt satsningar på cykelinfrastruktur och kollektivtrafik på vatten är därmed viktiga. Utöver detta behöver Värmdöleden och den planerade stadsstrukturen genom centrala Nacka anpassas. För att förstärka och avlasta kopplingen över Saltsjö-Mälarsnittet behövs en Östlig förbindelse, som är ett objekt i den pågående Sverigeförhandlingen.

Synpunkter och brister i transportsystemet och önskade åtgärder för länsplan och nationell plan

Nacka stad och 2013 års Stockholmsförhandling

I tunnelbaneavtalet som tecknades i samband med 2013 års Stockholmsförhandling har regionen tagit ställning för bebyggelse med en tät exploatering inom den utbyggda tunnelbanans influensområde. För Nackas del innebär det tre nya stationer utmed en förlängd blå linje från Kungsträdgården via Södermalm och Hammarby sjöstad. Nacka kommun har åtagit sig att inom tunnelbanans influensområde uppföra minst 13 500 bostäder till år 2030. Det omfattande stadsutvecklingsprojektet, som geografiskt är begränsat till västra Sicklaön, kallas för Nacka stad. Nacka stad beräknas inrymma cirka 50 000 invånare år 2030, vilket motsvarar nära en fördubbling av antalet invånare inom det

geografiska området. Till följd av tunnelbaneavtalet ställs höga krav på befintlig och utbyggd infrastruktur.

Bussterminal Nacka centrum och Slussen (prioritet 1)

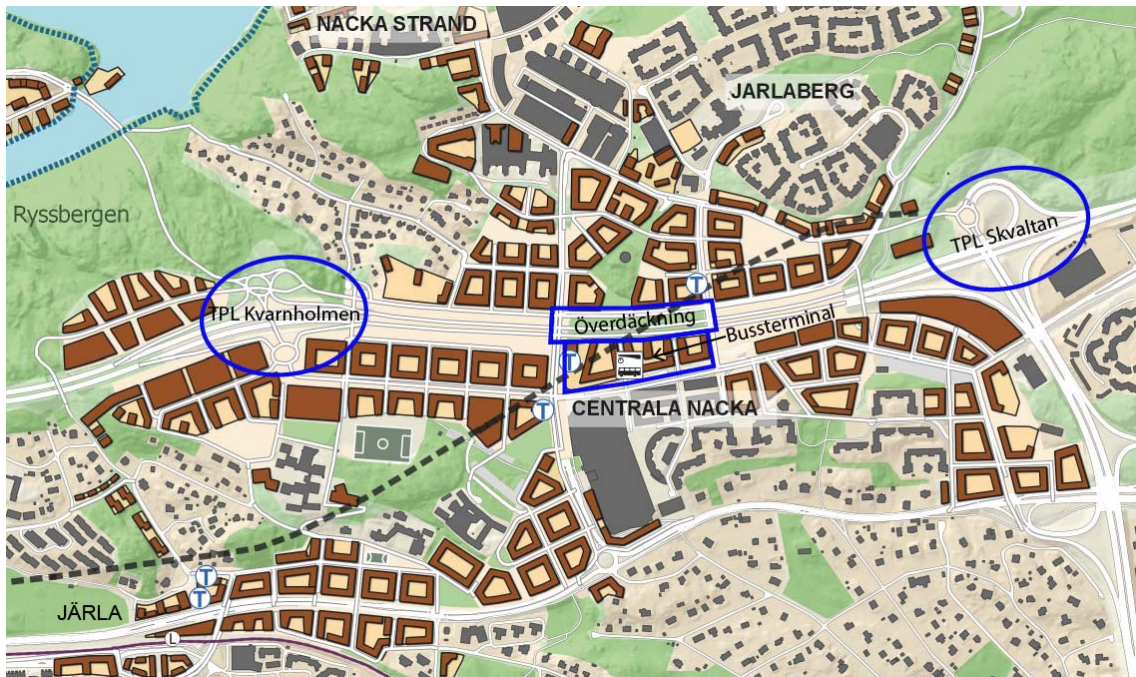
För att säkra kapaciteten för busstrafiken inom ostsektorn (Nacka-Värmdö-Slussen) fram till 2050 krävs en ny bussterminal i Slussen och en i Nacka centrum. Bussterminalernas framtida kapacitet är beroende av varandra eftersom busstrafiken fördelas mellan terminalerna. Om detta träffades en överenskommelse i juli 2014 mellan Stockholms läns landsting, Stockholms stad, Värmdö kommun och Nacka kommun. Det är viktigt att bussterminalen i Nacka centrum tas med i kommande länsplan och tilldelas medel enligt intentionsavtalet. Bussterminalen ska vara i drift då tunnelbanan öppnar och utgör därmed en attraktiv och kapacitetsstark bytespunkt. Då kan transportsystemets kapacitet nyttjas fullt ut, likaså de gjorda investeringarna. Det är också viktigt att kollektivtrafikprojektet Bussterminal Slussen tilldelas de medel som är möjliga i enlighet med intentionsavtalet.

Överdäckning (prioritet 1)

En 300 meter lång överdäckning av Värmdöleden i centrala Nacka skapar förutsättningar för en tät och blandad stad. Överdäckningen överbryggas den barriär som Värmdöleden utgör. Områdena Nacka strand, Jarlaberg och Bergs gård knyts samman med centrala Nacka och möjliggör ett ökat lokalt resande för gående och cyklister. Överdäckningen är en avgörande pusselbit i Nackas framtida stadskärna med närhet till bostäder, kontor, utbildning, kultur, idrott, torg, parker och handel. En effektiv bytespunkt ihop med en sidoflyttning av Väg 222 och överdäckningen, bidrar till en tillgänglig, sammanhängande och attraktiv stadsstruktur.

Trafikplats Skvaltán och trafikplats Kvarnholmen (prioritet 1)

Nacka kommun, Trafikverket och SLL Trafikförvaltningen har, i framtiden ÅVS (*Åtgärdsvalsstudie, Samordnad trafik för centrala Nacka*) och efterföljande principöverenskommelse, enats om den framtida regionala trafikförsörjning genom centrala Nacka. Syftet med åtgärdsvalsstudien var att med utgångspunkt från den planerade bebyggelseutvecklingen i centrala Nacka, analysera hur trafiksystemet i anslutning till Värmdöleden ska fungera. De befintliga trafikplatserna på Värmdöleden behöver anpassas till den nya bebyggelseutvecklingen och den övergripande situationen i regionen. Trafikplats Skvaltán byggs om till fullständig trafikplats inklusive komplettering av ett fjärde körfält på del av sträcka av Värmdöleden. Trafikplats Kvarnholmen byggs om till fullständig trafikplats. Befintlig trafikplats Nacka C tas bort. De nya trafikplatserna, tillsammans med ett anpassat, lokalt huvudvägnät på ömse sidor om Värmdöleden, leder till att regional trafik hänvisas till det regionala vägnätet och lokal trafik till det lokala huvudvägnätet. Lösningen ger en god orienterbarhet i hela trafiksystemet.

Strukturplan över centrala Nacka med planerade stadskvarter: De blå markeringarna visar Kvarnholmens och Skvaltans trafikplatser, föreslagen överdäckning av väg 222 samt bussterminal under planerad kvarters- och gatunivå söder om överdäckningen.

Östlig förbindelse (prioritet 1)

Stora delar av trafiksystemet i Stockholmsregionen är i dag hårt belastat. Under högtrafik har kapacitetstaket nåtts i stora delar. Detta skapar ett sårbart trafiksystem. En Östlig förbindelse binder samman Norra och Södra länken för bil- och kollektivtrafik till en ring runt innerstaden. Den ökar tillgängligheten i regionen och ger ökad redundans i trafiksystemet. Det gäller framförallt kapaciteten över Saltsjö-Mälarsnittet. För regionens och Nackas planerade befolkningstillväxt är en Östlig förbindelse nödvändig. Kostnader för Östlig förbindelse har uppskattats till minst 19 miljarder kronor. Utbyggnad planeras pågå under 2022-2031.

Boo trafikplats (prioritet 2)

I samband med den planerade bostadsutvecklingen i Sydöstra Boo har behovet av en ny anslutning till Värmdöleden, vid Boovägen utretts och identifierats. En ny trafikplats, Boo trafikplats, skulle säkra framkomligheten för kollektivtrafiken och avlasta Orminge trafikplats. Detta skulle medföra en effektivare trafikförsörjning av Boolandet.

Objekt i föregående Länsplan 2014-2025

Utöver kommande investeringar förutsätter Nacka kommun att Skurubrons finansiering från föregående länsplan kvarstår. Detta gäller även trafikplats Kvarnholmen och det regionala cykelstråket längs Ältavägen. Det krävs dock ytterligare medel för att kunna bygga ut cykelstråket i sin helhet. I föregående länsplan låg utökad turtäthet med en ny

mötesstation med för Saltsjöbanan. Denna åtgärd sköt SLL Trafikförvaltningen upp och bör därmed komma med i kommande länsplan.

Underlag för åtgärder berättigade till statlig medfinansiering under perioden 2018-2029

Under flera år har utredningar genomförts både regionalt och kommunalt för att främja stadsutveckling och att öka framkomlighet, tillgänglighet och trafiksäkerhet för gående och cyklister och för kollektivtrafiken. Nacka kommun planerar att genomföra fler och större infrastrukturåtgärder under kommande Länsplans investeringsperiod. Det är viktigt att medeltilldelningen står i proportion till stockholmsregionens betydelse för Sveriges ekonomi och befolkningsökning. Därför anser Nacka kommun att potterna bör utökas.

Flera objekt identifierats men ytterligare utredningar med projektering måste dock genomföras. Många av nedan beskrivna objekt faller in under flera åtgärds paket såsom trafiksäkerhet, cykel, trimningsåtgärder, miljö, kollektivtrafik och åtgärder för effektivare användning av transportsystemet inklusive utredningsmedel.

Cykelinfartsparkering

I samband med utbyggnad av tunnelbanan läggs stort fokus på ”hela-resan-perspektivet” för att tunnelbanan ska kunna användas i så stor utsträckning som möjligt samtidigt som privatbiltrafiken måste minska i den täta stadsstrukturen. Därmed har ett stort behov av infartsparkering för cykel identifierats. I en tät stadsstruktur kommer det därmed bland annat att finnas behov av garagelösningar. Utredning pågår dock fortfarande för att se på behov och placering vid respektive tunnelbanestation.

Omfattar åtgärds paket: kollektivtrafik och cykel

Cykelparkering i anslutning till saltsjöbanan och strategiskt viktiga busshållplatser, såsom Orminge bussterminal behöver utvecklas. I samband med upprustning av Saltsjöbanan har platser identifierats men djupare studier behöver genomföras inför utbyggnad.

Omfattar åtgärds paket: cykel

Gång- och cykelbro över Värmdöleden

I samband med stadsutvecklingen ska kommunen växa samman. I detta hänseende har ett behov av en cykelbro över Värmdöleden identifierats som binder ihop Kvarnholmen och Vikdalen med centrala Nacka. Detta behov beskrivs i *Åtgärdsvalsstudie, Samordnad trafik för centrala Nacka*. Cykelbron ska länka samman bostadsområdet med viktiga målpunkter, som många unga vill ta sig till, såsom Eklidens skola, Nacka gymnasium och Nacka sportcentrum.

Omfattar åtgärds paket: cykel

Stadsgator

Stadsutvecklingen på västra Sicklaön och i anslutning till kommundelcentra (Älta, Saltsjöbaden-Fisksätra och Orminge) innebär att stora satsningar behöver göras på det kommunala vägnätet. Idag består vägnätet av genomfartsvägar som ska omvandlas till stadsgator i kvartersstruktur. Gatorna ska ge möjlighet till angöring, attraktiva gång- och cykelstråk med god framkomlighet, tillgänglighet och trafiksäkerhet samt dagvattenhantering med gatuträd och magasin för att skydda Järlasjön. Utöver detta kommer även flera av gatorna behöva goda förutsättningar för busstrafiken som fortsatt kommer att vara en viktig del av kollektivtrafiken. Ett exempel är Värmdövägen på västra Sicklaön som ska byggas om till stadsgata med stombusstrafik samt med regionalt cykelstråk enligt standard. Ett annat exempel är en ny nordsydlig körbar koppling där Planiavägen förlängs till Värmdövägen genom att Saltsjöbanan höjs upp på en bro. Åtgärden fördelar trafiken jämnare och onödiga omvägar kan undvikas. Sammankopplingen bryter den barriäreffekt som Saltsjöbanan idag utgör samtidigt som en mer sammanhängande och stadsmässig bebyggelsemiljö möjliggörs.

Omfattar åtgärds paket: miljö, cykel, trafiksäkerhet, kollektivtrafik, trimningsåtgärder, åtgärder för effektivare användning av transportsystemet inklusive utredningsmedel

Regionala cykelstråk

Nacka kommun planerar att fortsätta, det redan påbörjade arbetet, med utbyggnad av det regionala cykelstråket i enlighet med Nackas cykelstrategi som grundar sig på den Regionala cykelplanen. De kommande åren kommer utbyggnaderna uppgå till omkring 20-25 miljoner per år.

Omfattar åtgärds paket: cykel

Dagvattenrening

Att bygga en tätare stad innebär större andel hårdgjorda ytor, vilket minskar den naturliga reningen av dagvatten, jämfört med dagens situation. Därför blir dagvattenanläggningar i stadsmiljö mer komplicerade och måste prioriteras. En betydande del av Nacka stads exploatering ligger inom avrinningsområdet till Järlasjön/Sicklasjön och Strömmen. Hårdare krav kommer att ställas på rening och fördröjning av dagvatten eftersom Sicklasjön föreslås bli vattenförekomst. Strömmen är redan idag en hårt belastad vattenförekomst. I samband med bebyggelseförtätning av Nackas centrumområden behöver motsvarande åtgärder genomföras.

Omfattar åtgärds paket: miljö

Reservvattentäkt

Åtgärder kommer att behöva göras vid Ältavägen för att skydda kommunens reservvattentäkt vid Sandasjön.

Omfattar åtgärds paket: miljö

Kollektivtrafik på vatten

Kollektivtrafik på vatten är en viktig infrastruktur som fortsatt bör utvecklas för att avlasta Saltsjö-Mälarsnittet. Den ökar tillgängligheten i regionen och ger ökad redundans i

trafiksystemet. Kollektivtrafik på vatten kan bidra till att uppnå målet om en ökad kollektivtrafikandel i länet. En viktig del i detta arbete är att få samsyn kring bryggor i hela länet. Bidrag till finansiering av bryggor kommer att bli viktig i framtiden. Flera av bryggorna längs SjöVägen i Nacka kommun är privatägda men kommunens intention är att ta över brygganläggningarna.

Omfattar åtgärds paket: kollektivtrafik

Trimningsåtgärder

I enlighet med ÅVS, *Åtgärdsvalsstudie, Samordnad trafik för centrala Nacka* planeras trimningsåtgärder för att öka framkomligheten för busstrafiken till den kommande bussterminalen i Nacka centrum. Trafikplats Skogalund ska endast trafikeras av buss och ett körfält i vardera riktning på Skvaltans väg ska konverteras till busskörfält. Dessa åtgärder skapar god framkomlighet och tillgänglighet för busstrafiken och möjliggör framtida stombustrafik.

Omfattar åtgärds paket: trimningsåtgärder

Avgränsningssamråd för miljökonsekvensbeskrivning

Nacka kommun har inga synpunkter på avgränsningen i detta skede.

Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande

Gunilla Glantz
Stadsbyggnadsdirektör

Bilagor:

1. Nacka kommuns prioriterade objekt 2018-2029
2. Protokollsutdrag från kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott i Nacka kommun, 2016-12-13